

Būvtehnikas standartizācija Latvijā

Katram materiālam un izstrādājumam ir jāatbilst stingri noteiktām prasībām – kvalitātei. Arī būvtehnikai tiek uzstādītas stingri reglamentētas prasības tās klasifikācijai, drošībai un uzbūvei ar mērķi nodrošināt šo mašīnu augstu darba ražību tām piemērotos apstākļos.

Šobrīd Latvijā ir ieviests pietiekami daudz standartu, kas attiecas uz būvtehniku, tomēr vairums no tiem ir angļu valodā.

Standartizācijas organizācijas

Šobrīd Latvijā ir ieviests pietiekami daudz standartu, kas attiecas uz būvtehniku, tomēr vairums no tiem ir angļu valodā, jo Latvijai ir cieša sadarbība ar starptautiskajām standartizācijas organizācijām un tie tiek aizgūti no tām. Tomēr Latvijā daudzās nozarēs joprojām izmanto bijušās Padomju Savienības standartus (GOST – ГОСТ), jo standartu izstrādāšana ir ilgs, darbietilpīgs process.

Standarts – uz konsensa pamata izstrādāts atzītu institūciju apstiprināts dokuments, kas ietver vispārējus un daudzkārt piemērojamus noteikumus, norādījumus vai raksturojumus dažāda veida darbībām vai to rezultātiem un ir vērsti uz optimālas sakārtotības pakāpi noteiktā jomā. Standartiem jābūt pamatotiem, apvienojot zinātnes uz ražošanas pieredzi.

Starptautiskā Standartizācijas organizācija – ISO (www.iso.org)

Starptautiskā Standartizācijas organizācija jeb ISO ir Nacionālo standartizācijas organizāciju federācija, kurā apvienotas vairāk nekā 140 organizācijas.

Eiropas Standartizācijas komiteja – CEN (www.cen.eu)

CEN ir vislielākā brīvprātīgā standartizācijas institūcija Eiropā. Tā dibināta ar Rietumeiropas valstu nacionālo standartizācijas institūciju līdzdalību. CEN dibināšanas mērķis bija sekmēt brīvprātīgu visāda veida tehnisko harmonizāciju Eiropā.

Latvijas Nacionālā standartizācijas sistēma – LVS (www.lvs.lv)

LVS uzdevums ir pārzināt un koordinēt standartizācijas darbību Latvijā. Standartu lietošana ir brīvprātīga. Standartu lietošana kļūst obligāta, ja tā paredzēta Latvijas Republikas likumdošanas aktos, līgumos vai citu tiesisku saistību gadījumos. Standartu lietotāji ir atbildīgi par tā pareizu lietošanu.

Būvtehnikas standartizācijas piemēri

Būvniecības ražotnē eksistē daudz paaugstinātas bīstamības tehnoloģiju, saistītas ar smagu kravu celšanu, vibrāciju, degošiem materiāliem, saspiesta gaisa un gāzu izmantošanu. Jaunas tehnoloģijas izmanto pie augstām temperatūrām, augsta spiediena šķidrums strūklām, elektriskās izlādes, pulvera patronu eksplozijas. Tādēļ nepieciešams rūpīgi izpētīt standartu prasības par būvniecības procesa drošību. Dažas no prasībām apskatītas tālāk.

Ļoti svarīga ir terminoloģijas, apzīmējumu un simbolu pielietojuma standartizācija.

■ VISPĀRĪGIE STANDARTI

LVS ISO 701:1998 – Starptautiskie mehānismu apzīmējumi. Ģeometrisko datu simboli.

Standarts regulē tehniskajos rasējumos un tehniskajās specifikācijās lietotos apzīmējumus parametriem un tehniskajiem mezgliem.

Standarta mērķis ir klasificēt visus lietojamus apzīmējumus pēc to eksploataācijas mērķa, tādējādi sniedzot nepieciešamās prasības ierīču izgatavotājiem un nepieciešamo informāciju ierīču pircējiem par katras konkrētās mašīnas darba spējām.

■ TRANSPORTLĪDZEKĻI

LVS 449:2008 – Traktori, pašgājējmašīnas un to piekabju tipi. Definīcijas.

Šajā standartā ir noteikti traktoru, pašgājējmašīnu un to piekabju tipi un šo transport-